

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum 2022-02-22

Dnr KS 2022/0033

Till Kommunstyrelsen

Svar på remiss av Länsstyrelsens vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen

Sammanfattning

Länsstyrelsen har utarbetat ett förslag till vägledning för hur jordbruksmark ska hanteras i den fysiska planeringen i Stockholms län. Vägledningen ger pedagogiska beskrivningar av hur miljöbalkens bestämmelser ska tolkas, men också förslag till hur jordbruksmarkens värden ska beskrivas och behandlas.

Kommunen vill främst framföra synpunkter kring lokaliseringsprövningen, där man vill lyfta betydelsen av att inte bara jämföra olika alternativa platser utan också väga in olika alternativs betydelse för samhällsutvecklingen i stort, samt väcka frågor kring den regionala utvecklingsplanens betydelse.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens planarbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

anta samhällsbyggnadsförvaltningens slutsatser i detta tjut som kommunens remissvar på Vägledningen.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Stockholms län remitterar ett förslag till vägledning för hur jordbruksmark ska hanteras i den fysiska planeringen. Den har tagits fram i nära samarbete med Region Stockholm.

Med vägledningen vill Länsstyrelsen klargöra vad som krävs av de utredningar och bedömningar som genomförs inom den fysiska planeringen för att de ska uppfylla kraven i lagstiftningen och därmed också klara en eventuell juridisk prövning. Vägledningen ska vara ett praktiskt stöd och underlätta hantering, utredning och bedömning av jordbruksmark i framförallt översikts- och detaljplanering.

Vägledningen förklarar i första hand de begrepp som hanteras i miljöbalken: Är marken brukningsvärd? Motsvarar projektet ett väsentligt samhällsintresse? Finns alternativa platser, som inte är jordbruksmark, för det väsentliga samhällsintresset? Dessutom ges vägledning till hur jordbruksmark kan behandlas strategiskt i den fysiska planeringen och hur jordbruksmarkens värden kan beskrivas. Därtill har Regionen och Länsstyrelsen sammanställt digital kart- och underlagsinformation i en webbapplikation, i syfte att underlätta värdering av jordbruksmark.

Förvaltningens slutsatser

Österåkers kommun ser ett stort behov av vägledning i frågor som rör bebyggelse på jordbruksmark och ser att det föreslagna materialet kan vara till hjälp i kommunens fysiska planering.

Begreppet ”brukningsvärd jordbruksmark” förklaras och definieras på ett pedagogiskt och användbart sätt.

Begreppet ”väsentligt samhällsintresse” förklaras något summariskt och skulle kunna utökas med fler exempel på vad ett väsentligt samhällsintresse kan vara och vad det inte kan vara.

När det gäller prövningen av alternativ är det önskvärt att utveckla vägledningen, om det är möjligt med hänsyn till avgjorda rättsfall. Det vore bra att få vägledning till bl.a:

- Hur kan man avgöra vilka alternativ som är rimliga att jämföra med? Är alternativen beroende av projektets art, syfte eller skala?
- Vilka faktorer bör jämföras mellan alternativen, för att avgöra om alternativet är ”fullt godtagbart från samhällsbyggnadssynpunkt, tekniskt och funktionellt lämpligt samt ekonomiskt rimligt”?
- Hur lyfter man fram alternativens påverkan på helheten, t.ex. olika alternativs inverkan på den samlade stadsutvecklingen, den samlade infrastrukturen, etcetera? Vi ser att vägledningen lägger fokus på geografiskt avgränsade platser, medan det ofta kan vara så att olika förslag ger helt olika helhetslösningar, där helheten är betydligt viktigare än det enskilda projektet. Österåkers kommun försöker i första hand åstadkomma en samlad struktur för främst tätorten, där olika delprojekt har olika förutsättningar att bidra till helheten.

När det gäller jordbruksmarken i den regionala utvecklingsplanen, ser kommunen RUFSS som ett viktigt styrande verktyg för den fysiska planeringen. Kommunen oroas dock över den tyngd som den faktiska kartan hittills har haft i dialog med Länsstyrelsen och Region Stockholm i de fall kommunen, med sin detaljerade kunskap om de lokala förhållandena och omfattande planeringsarbete, gjort mer specifika tolkningar av hur intentionerna i RUFSS på bästa sätt genomförs. Kommunen noterar att Vägledningen, precis som i RUFSS, betonar att kartan är översiktlig. Vi föreslår därför att Vägledningen gör tydligt att avvikelser mot RUFSS utvecklingskarta ska ses i ljuset av de regionala funktioner man planerar för snarare än den specifika kartan. Det innebär att man sätter sig in i förslagens intentioner att nå de regionala målen inom ramen för presenterade förslag och alternativ.

Avsnittet om hur jordbruksmark hanteras i den kommunala planeringen är väl avvägt och ger god vägledning. Även här kan man dock önska tydligare vägledning kring hur alternativ kan väljas och jämföras inom lokaliseringsprövningen.

Kommunen anser att det är positivt med sammanställda digitala kart- och informationsunderlag. Ett medskick är dock att de kartlager som finns tillgängliga i webbapplikationen ger olika information gällande ytor av jordbruksmark. Exempelvis kan en markyta pekats ut som stödberättigad jordbruksmark i blockdatabasen samtidigt som ett annat kartlager visar att marken ej är av klass som jordbruksmark.

Bilagor

Bilaga 1_Remiss Vägledning jordbruksmark

Bilaga 2_Missiv remiss jordbruksmark

Kent Gullberg
Samhällsbyggnadsdirektör

Krister Sernbo
Strategisk planeringschef

Digitala Signaturer